

НАРОДНА ОПЕРА РУСЕ

К 78/Д 96

120000868789

РИГОЛЕТО

ДАР
ОТ Димитър Димитров

Handwritten scribbles and lines

Handwritten text: Димитър Димитров

РУСЕ
СЕЗОН 1953 — 54 г.

К 38
Д 36
647854

РИГОЛЕТО

Опера в три действия (4 картини)

Музика от ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ

Текст от ФРАНЧЕСКО МАРИЯ ПИЯВЕ, постановка на режисьора МИХАИЛ х. МИШЕВ; дирегент КОНСТАНТИН ИЛИЕВ — лауреат на Димитровска награда; художник АНА х. МИШЕВА; диригент на хора ИЛИЯ ИЛИЕВ; балетмайстор АЛЕКСАНДЪР МАНОЛОВ; концертмайстор ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ; худ. изпълнители ВЛ. ПЕШЕВ и ИВ. ИВАНОВ

Л И Ц А:

ХЕРЦОГ — в Мантуа	ГУСТАВ АРНОЛД СТЕФАН ГЕОРГИЕВ
РИГОЛЕТО — негов шут	КИРИЛ КРЪСТЕВ ТОДОР МАРИНЧЕВСКИ
ДЖИЛДА — негова дъщеря	ПЕНКА МАРИНОВА СТЕЛА ДРАГАНОВА ЗДРАВКА САПУНДЖИЕВА
СПАРАФУЧИЛЕ — разбойник	НИКОЛАЙ ПОПОВ — ГАУБИЧ лауреат на IV, св. мл. фестивал Букурещ КИРИЛ ЗАХАРИЕВ
МАДДАЛЕНА — негова сестра	ДАНИЦА ТОДОРОВА БОГДАНА х. ТОДОРОВА
ДЖОВАНА	СНЕЖАНА Д-р ЯКИМОВА ДАНИЦА ТОДОРОВА
ГРАФ МОНТЕРОНЕ	НИКОЛАЙ ПОПОВ — ГАУБИЧ лауреат на IV свет. мл. фестивал-Букурещ МИХАИЛ ПЕТРОВ
МАРУЛО — кавалер (благородник)	ИВАН ШИПКОВ
БОРЗА	ХРИСТО КРОНДЕВ НИКОЛА АБАДЖИ МАРИНОВ
ГРАФ ЧЕПРАНО — негова жена	ЛЮБЕН БАНКОВ НИКОЛА НИКОЛОВ
ГРАФИНЯ ЧЕПРАНО — негова жена	ВЕЛИЧКА КИРОВА ЦВЕТАНА ГАЙДАРЖИЕВА
ПАЖ	ВЯРА ДЕСПОВА МАНЯ ЕНЧЕВА

Кавалери, дами, пажове, алебардисти и др.

Т Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е
ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

Първа картина

Бал в двореца на херцога от Мантуа. Празненството е към своя край. Херцогът разказва на Борза, един от придворните, за една млада хубавица, която от три месеца вече заглеждал в църква. Той желае да изведе безмълвното преследване до щастлив край. Но това не пречи на развратния и лекомислен млад херцог да ухажда твърде нагло една от гостенките си — графиня Чепрано. Риголето, който познава добре порочите на господаря си, когато презира не по-малко от дворцовите угодници, уверен в положението си на духовит и ценен дворцов шут, дразни съпруга на графинята. Граф Чепрано, обаче зорко следи и попречва на любовното обяснение. Риголето съветва господаря си да премахне досадния съпруг, а графът, след като е чул подмятанята на Риголето, събира около себе си група придворни, пострадали от язвнителния език на шута, и се кълне пред тях да отмъсти на Риголето, все още покровителствуван от херцога.

Празненството е прекъснато от идването на граф Монтероне. Той настоячиво иска удовлетворение от херцога, който е озлочестил дъщеря му.

Херцогът с насмешка позволява на шута да отговори вместо него. Риголето с подигравка оскърбява стария граф, който проклина херцога и неговия шут, за което бива отведен в затвора.

Втора картина

Улица пред дома на Риголето. Риголето се завръща към дома си, угнетен от проклятието на стария Монтероне.

Спарачуциле — разбойник и наемен убиец — като мисли, че зорко пазената девойка в дома на Риголето е негова любовница, предлага услугите си, за да го освободи от „съперници“, които са навъртали около къщата му.

Риголето, ужасен от наглостта на този зловещ човек а не по-малко и от мисълта, че дъщеря му Джилда е в опасност, пропъжда разбойника, след като узнава името му и мястото, където при нужда може да го намери. Все още под гнета на проклятието, той се прибира в къщи радостно посрещнат от дъщеря си. Джилда, млада и хубава девойка, държана като затворница от баща си, има право да ходи на църква със своята гувернантка Джована. Риголето не разкрива пред нея нито своето положение в двореца, нито нейния произход. От страх да не би тя да пропадне в безруполното общество на дворяните — негови господари той не споделя нищо с нея. Но днес Джелда, влюбена в непознатия момък (херцога), който я гледа тъй нежно в църквата, поисква от баща си да да ѝ разкрие своята тайна или името на майка ѝ.

Смутен Риголето строго ѝ забранява и излиза, като се задоволява с описание на безмерната доброта на майка ѝ, която го е приела с любов, въпреки уродливостта му.

Чуват се стъпките на херцога, преоблечен като студент, който се приближава до дома на Джилда. Риголето се втурва на улицата, за да види кой броди около къщата му. В тъмнината херцогът се вмъква в дворчето пред къщата, успява да подкупи Джована и след като успокоения Риголето си отива, той се представя на изплашената Джилда като беден студент по право на име Гаулиер Малде.

Джилда, увлечена от топлине думи на младежа, доверчиво му се кълне във вечна верност. Откъм улицата се задават придворни, които са решили да отмъстят на Риголето, като отвлекат онази, която те смятат за негова любовница.

Херцогът чува шум на улицата и пред мисълта че Риголето се връща, излиза от неговия дом през задния вход.

Завръща се Риголето. Той среща предворните, които го излъгват, че са намислили да отвлекат жената на граф Чепрано, чиито дворец се намира близо до дома на Риголето. Измамен от тях Риголето им става съучастник. Той ги помолва за маска. Когато му я слагат, те така превързват очите му, че той не вижда, и не чува това, което става. Едва когато смътно долава вика на Джилда за помощ, той хвърля превръзката, съзнава какво се е случило и безчувствен пада на земята.

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

Зала в двореца на херцога. Херцога е силно раздразнен, че неговата любима е отвлечена през ноща от неизвестни похитители. От придворните, които идват и му разказват за приключението си той разбира че „любовницата“ на Риголето — а всъщност негова дъщеря — се намира в собствения му дворец. Радостен той стига при нея. Пристига и Риголето. Той търси Джилда и се мъчи да прикрие страданието си, но не успява. Най-после, паднал на колене, той моли тържествуващите и жестоки придворни да върнат дъщеря му.

Те злорадо отказват, а той се мъчи на сила да проникне в покоите на херцога, за да вземе Джилда.

Чула неговите вопли, тя се втурва в залата.

Риголето узнава от нея, че тя е опозорена от херцога. В това време през същата зала водят Монтероне към затвора. Риголето взема решение да отмъсти на херцога. Непреклонен пред молбите на Джилда, която все още обича херцога, Риголето се заклева в лъта отмъщение.

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

Един месец след предишното действие.

Улица край реката. Полуразрушена къща, в която живеят Спарафучиле и сестра му — танцьорката Маддалена.

През разрушената стена и прикованите дъски от улицата може да се вижда това което става в дворчето, заслонено с навес.

Риголето, който знае, че сега херцогът е увлечен по уличната танцьорка Маддалена е довел дъщеря си, за да ѝ покаже, че нейния любим не заслужава обичта ѝ. Същевременно той е уговорил със Спарафучиле убийството на своя господар.

След като Джилда вижда сама, как херцога постъпва с Маддалена. Риголето за да ѝ отстрани, ѝ заръчва да замине за Верона, където той ще я настигне на следния ден.

Но Джилда, която е подслушвала разговора на баща си със Спарафучиле, предчувства, че нещо се крои. Тайно от баща си тя се връща и дочува разговора на Маддалена със Спарафучиле. Става ѝ ясно, че херцогът, поради бурята, ще прекара ноща в къщата на Спарафучиле. От друга страна, тя чува как Маддалена увлечена по красивия, непознат момък, моли брата си да го пошеди, като го увещава да измами гърбавия старец, да му предаде в тъмнината трупа на друг човек.

Джилда се решава на саможертва. За нея живота е безсмислен без любовта на херцога, в когото тя тъй чисто е повярвала. И тя използва съгласието на Спарафучиле да изпълни волята на Маддалена, потропва на вратата, влиза и пада убит от разбойника.

В уречения час Риголето иди да получи трупа на херцога. Спарафучиле му предава чувал, в който наистина лежи човешко тяло. Но тъкмо когато Риголето иска да го хвърли в реката, след като Спарафучиле се е прибрал в дома си, дочува се гласа на херцога, който след бурята е решил да си тръгне.

В смъртен ужас Риголето развързва чувала и открива в него трупа на дъщеря си.